KOHTI VALIKOIVAA MAAHANMUUTTOA

Kokoomuksen eduskuntaryhmän linjauksia maahanmuutosta.

Lokakuu 2026

KOKOOMUKSEN
EDUSKUNTARYHMÄ

Lähtökohtana oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino

Kokoomuksen mielestä jokainen ihminen on lähtökohtaisesti tervetullut Suomeen rakentamaan yhteiskuntaa ja omaa onnea työnsä hedelmillä. Jokaisella Suomeen muuttavalla työikäisellä ja työkykyisellä on oltava mahdollisuus kouluttautua, tehdä työtä, yrittää ja rakentaa omaa elämäänsä osana suomalaista yhteiskuntaa.

Samalla jokaiselta työikäiseltä ja työkykyiseltä edellytetään vastuun kantamista omasta toimeentulosta, sekä Suomen lakien ja yhteisten sääntöjen noudattamista. Suomeen ei tulla elämään pysyvästi veronmaksajien varassa tai tekemään rikoksia. Suomen on voitava itse päättää, keitä maahan tulee ja millä ehdoilla.

Kaikki maahanmuutto ei ole Suomelle samanlaista. Osa maahanmuutosta on kansantaloutta hyödyttävää, osa puolestaan kuormittavaa. Maahanmuutto ei ole yksi yhtenäinen ilmiö, vaan siihen kuuluu hyvin erilaisia tilanteita, syitä ja vaikutuksia. Suomeen muutetaan monesta syystä: työn, opiskelun, perheen ja turvallisemman tulevaisuuden vuoksi. Haluamme, että Suomessa voi pärjätä omalla työllään ja rakentaa omaa elämää.

Maahanmuuttopolitiikan suuren linjan on rakennuttava niin, että maahanmuutto on kestävällä pohjalla ja mahdollisimman suuri osa siitä voisi olla myös Suomen kansantalouden kannalta hyödyllistä ja myönteistä. On huolehdittava siitä, että tänne tulevat maahanmuuttajat kotoutuvat mahdollisimman hyvin ja etenkin ylisukupolvinen ongelmien kasaantuminen vältetään. Onnistunut kotoutuminen näkyy lopulta aivan tavallisessa arjessa: kielitaitona, opiskeluna, työllisyytenä ja omana toimeentulona sekä siinä, että ihminen löytää paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Suomen on oltava houkutteleva kohde osaajille ja eri alojen ammattilaisille. Tämä edellyttää maahanmuuttoprosessien selkeyttä, ennakoitavuutta ja tehokkuutta. Samaan aikaan meidän on rehellisesti tunnustettava maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät ongelmat. Työperäisen maahanmuuton rinnalla meidän on pystyttävä torjumaan nämä maahanmuuton kielteiset vaikutukset, kuten integroitumisen ongelmat, negatiiviset julkisen talouden vaikutukset, rikollisuus tai länsimaisten arvojen haastaminen.

Suomesta ja suomalaisuudesta on pystyttävä puhumaan ylpeästi. Olemme monessa mielessä maailman paras maa. Meille jakamattomia arvoja ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, vapaus ja demokratia. Näiden arvojen omaksumista odotamme Suomeen muuttavilta. Suomessa ei ole tilaa rinnakkaisyhteiskunnille, joissa kyseenalaistetaan näitä arvoja. Olemme myös ylpeitä suomen ja ruotsin kielestä. Ne ovat omia kieliämme, joiden opettelua voimme vaatia Suomessa asuvilta.

Suomalainen yhteiskunta perustuu oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoon sekä lakien noudattamiseen. Jokaisen työikäisen ja -kykyisen tehtävänä on elättää itsensä ja perheensä työnteolla. Tasa-arvosta, vähemmistöjen tai naisten oikeuksista emme tingi. Rasismia emme hyväksy. Suomen on oltava hyvä maa jokaiselle, joka haluaa täällä rakentaa elämäänsä ja luoda hyvinvointia itselleen, perheelleen ja koko yhteiskunnalle.

Tulijoiden oikeutta sosiaaliturvaan on porrastettava ja eriytettävä siten, että se kannustaa työntekoon ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen. Myös tulijoiden valikointiin on luotava työkaluja.

Samaan aikaan on välttämätöntä edelleen kehittää väyliä lailliseen maahantuloon etenkin kipeästi tarvitsemillemme osaajille ja eri alojen ammattilaisille. Turvapaikkaprosesseja on kehitettävä ja maassa laittomasti oleskelevat tulee lähtökohtaisesti poistaa maasta.

Suomen pitää olla aiempaa houkuttelevampi kohde osaajille ja eri alojen ammattilaisille, jotka haluavat tehdä täällä työtä, yrittää ja rakentaa tulevaisuuttaan. Maahanmuuton prosessien pitää olla selkeitä, ennakoitavia ja tehokkaita. Samaan aikaan on vähennettävä sellaisia vetovoimatekijöitä, jotka ohjaavat maahanmuuttoa Suomen kannalta kestämättömään suuntaan. Suomen on voitava itse päättää, keitä maahan tulee, millaisten prosessien kautta tulijat valikoituvat ja millä ehdoilla maassa saa oleskella.

Maahanmuuttoa on voitava tutkia ja siitä on voitava tuottaa nykyistä parempaa tilastotietoa. Päätösten pitää perustua tietoon ja todellisiin vaikutuksiin, ei oletuksiin ihmisistä heidän synnynnäisten ominaisuuksiensa perusteella.

Kun vääränlaisia vetovoimatekijöitä karsitaan, on samalla mietittävä, miten voisimme houkutella sellaista maahanmuuttoa, joka vahvistaa Suomen työllisyyttä, osaamista ja julkista taloutta. Suomen pitää olla maa, johon kannattaa tulla tekemään työtä, opiskelemaan ja yrittämään, ja jonne kannattaa jäädä rakentamaan elämää. Tähän ei riitä pelkkä maahanmuuttopolitiikka. Tarvitaan ratkaisuja verotukseen, koulutukseen, työnteon kannustimiin ja sosiaaliturvaan.

Monet politiikkatoimet kannattaa tehdä EU:n tasolla. Tällaisia ovat muun muassa ulkorajojen valvontaan, vastaanotto- ja palautuskeskuksiin, jäsenmaiden väliseen taakanjakoon sekä laittomasti maassa olevien palauttamiseen liittyvät ratkaisut. Globaalilla tasolla on vaikutettava siihen, että siirtolaisuuden syyt ja kannusteet vähenevät, mutta maahanmuutto ilmiönä on niin valtava, ettei juurisyiden poistaminen kokonaan ole realistinen tavoite. Ilmiötä voidaan kuitenkin pyrkiä rajaamaan ja sen vaikutuksia voidaan hallita nykyistä paremmin.

Orpon hallituksen toimet

Petteri Orpon hallitusohjelma lähtee siitä, että Suomi noudattaa kansainvälisiä sopimuksia, EU:n lainsäädäntöä sekä ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen toteuttamista. Kokoomusjohtoinen hallitus korostaa kaikkein hädänalaisimpien auttamista ja jatkaa Suomen pitkää linjaa, jonka mukaan erityistä huomiota kiinnitetään lasten, naisten ja vammaisten oikeuksiin. Ohjelmassa korostuvat myös Ukrainan sotaan liittyvät suojelutarpeet. Ukrainasta onkin Orpon hallituksen kaudella tullut keskeinen turvapaikkaa tarvitsevien lähtömaa ja samalla Suomen kansainvälisen avun pääkohde.

Hallitus on tuonut eduskuntaan useita esityksiä, joiden tarkoituksena on kiristää etenkin kansalaisuuden ja jossain määrin myös pysyvän turvapaikan saamista. Esityksiin sisältyy vaatimuksia yhteiskuntaan integroitumisesta sekä yhteiskunnan pelisääntöjen kunnioittamisesta.

Ajatus on selkeä: pysyvä paikka Suomessa rakentuu ajan myötä kielen oppimisesta, omasta toimeentulosta ja siitä, että kotoutuu osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kielen ja kulttuurin osaamista korostetaan ja näihin liittyen on päätetty kansalaisuuskokeen käyttöönotosta. Kansalaisuuteen vaadittavaa maassaoloaikaa on pidennetty kahdeksaan vuoteen.

Selvästi perusteettomien turvapaikkahakemusten käsittelyyn on tuotu mahdollisuus nopeutettuun käsittelyyn jo rajalla. Poikkeuksellisia tilanteita varten on eduskunnan laajalla enemmistöllä säädetty rajaturvallisuuslaki, joka mahdollistaa turvapaikan hakemisen merkittävän rajoittamisen.

Hallitus on myös kiristänyt muun muassa perheenyhdistämisen toimeentulovaatimuksia sekä päättänyt pakolaisuuden ja toissijaisen suojelun perusteella myönnettävien oleskelulupien määräaikaisuudesta. Parhaillaan eduskunnan käsittelyssä olevassa esityksessä hallitus esittää opiskelijan perheenyhdistämiseen vuoden odotusaikaa, selkeytyksiä toimeentuloedellytykseen sekä kielitaitoedellytyksen lisäämistä opiskelijan oleskelulupaan.

Myös maahanmuuttojärjestelmän väärinkäytöksiä on pyritty estämään ja kiertoteitä tukkimaan. Karkotuksia ei jatkossa voi entiseen tapaan vältellä uusia hakemuksia tehtailemalla, eikä valittaminen enää välttämättä lykkää karkotuksen täytäntöönpanoa.

Hallitus uudistaa myös maasta poistamista ja mahdollistaa kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden lähettämisen palautuskeskuksiin EU:n ulkopuolelle, jos palautus kotimaahan ei jostain syystä onnistu. Jatkossa vierailu siinä maassa, josta henkilö on vainon vuoksi paennut, voi johtaa turvapaikka-aseman menettämiseen.

Pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema voidaan jatkossa lakkauttaa, jos hakija syyllistyy laissa määriteltyihin rikoksiin tai vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Hallitus on myös luonut uutta terrorismirikoksiin liittyvää lainsäädäntöä. Lähtökohtana on ollut, ettei turvapaikanhakija saa vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

Toisaalta Orpon hallitus on pyrkinyt lisäämään integroitumiseen liittyviä kannustimia. Kielen oppiminen ja kyky huolehtia omasta toimeentulosta edesauttavat kansalaisuuden saamista. Myös maahanmuuttajien työnteko-oikeutta on laajennettu ja työllistymisen edistämiseksi on tehty useita uudistuksia. Suomessa yliopistotutkinnon suorittaneet ja kielitaitovaatimukset täyttävät ulkomaalaiset palkitaan jatkossa jatkuvalla oleskeluluvalla ilman asumisaikavaatimusta.

Yleisesti hallitus on pyrkinyt lisäämään maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja toisaalta palkitsemaan sen onnistumisesta. Huomiota on kiinnitetty myös kotoutumispalvelujen tehokkaaseen käyttöön ja esimerkiksi perumatta jäänyt kotoutumispalvelun tulkkauskulu voidaan jatkossa periä maahanmuuttajalta itseltään. Toisaalta hallitus toteaa, että Suomi tarvitsee maahanmuuttoa ja siksi etenkin työperäisen maahanmuuton prosesseja on pyritty kehittämään. Tavoitteena on, että töihin tuleva pääsee mahdollisimman nopeasti kiinni työhön ja Suomessa opiskeleva löytää valmistuttuaan paikkansa suomalaisesta työelämästä.

Samaan aikaan hallitus on useissa yhteyksissä painottanut, että turvapaikat ohjautuvat niille haavoittuvimmassa ja hädänalaisimmassa asemassa oleville, jotka tarvitsevat eniten apua. Kokoomuksen ja Suomen kanta on, että etenkin naisten ja tyttöjen asemaan on tässä yhteydessä kiinnitettävä huomiota. Kansainvälisen suojelun tarkoitus on auttaa ihmistä, joka tarvitsee turvaa. Siksi järjestelmän pitää kohdentua mahdollisimman hyvin niihin, joiden suojeluntarve on kaikkein suurin.

Keskeisten periaatteiden ja toteutettujen politiikkatoimien osalta Orpon hallitus on ohjelmassaan ja myös lainsäädäntötyössään ottanut suuria askelia oikeaan suuntaan ja hallituksen toimenpiteitä voi hyvin kuvata suunnanmuutokseksi Suomen maahanmuuttopolitiikkaan. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa maahanmuuttopolitiikan kehittämistä entistäkin tarkoituksenmukaisempaan suuntaan.

Maahanmuuttopolitiikka on pitkälti myös EU-politiikkaa

Euroopan unionin tasolla Kokoomus ja eurooppalainen kattopuolueemme EPP ovat pitkään pyrkineet edistämään yhteisten eurooppalaisten maahanmuuttolinjausten rakentamista. Yksi työn tuloksista on EU:n uusi muuttoliike- ja turvapaikkasopimus eli tuttavallisemmin pakti. Orpon hallituksen paktin toimeenpaneva lakimuutos tuli voimaan kesäkuussa 2026.

Paktin myötä maahanmuuttoon luodaan yhtenäisiä ja tehokkaita menettelyjä, jotka ovat Suomen kaltaisten ulkorajavaltioiden kannalta tarpeellisia. Paktilla luodaan toimivaa vastuunjakoa ja vähennetään Euroopan sisäisen liikkumisen kannustimia. Tavoitteena on kitkeä turvapaikkajärjestelmän väärinkäyttöä, parantaa ulkorajavalvontaa sekä tehostaa Unionissa laittomasti oleskelevien palautuksia.

Maahanmuuttopaktin myötä otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa pysyvä yhteisvastuumekanismi, jolla jaetaan maahanmuuton taakkaa jäsenmaiden kesken. Tämä on keskeinen uudistus Suomen kaltaisten ulkorajavaltioiden kannalta, koska nimenomaan ulkorajoille voi muodostua kansalliset voimavarat ylittäviä tilanteita. Yhteisvastuu voi toteutua maahantulijoiden sisäisinä siirtoina, rahoitusosuuksina tai materiaali- ja asiantuntijatuen antamisena. Vaikka pakti jonkin verran kaventaa kansallista liikkumatilaa, jäsenmaille jää edelleen mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten ne yhteisvastuuta toteuttavat. Jäsenmaiden alueille ei siis edelleenkään pakkosiirretä turvapaikanhakijoita.

Yksi paktin merkittävimmistä muutoksista on, että se mahdollistaa turvapaikkaprosessin siirtämisen EU:n ulkopuolelle turvallisiin maihin perustettaviin vastaanotto- ja palautuskeskuksiin. Pakti mahdollistaa myös vastaanottopalvelujen keston rajaamisen nykyisestä. Se tuo turvapaikanhakijoille myös tunnistautumisvelvollisuuden sekä rajaa oikeusapua ja määrittelee käsittelyille määräajat. Paktiin sisältyy myös hakijoiden seulontamenettely, jonka tarkoitus on tunnistaa henkilöitä ja arvioida heidän aiheuttamiaan turvallisuusriskejä. Seulonnan aikana viranomaiset voivat rajoittaa hakijan liikkumisvapautta.

Kohti valikoivaa maahanmuutto-politiikkaa

Tässä julkaisussa esitetyt Kokoomuksen eduskuntaryhmän maahanmuuttoa koskevat linjaukset selkeyttävät ja kiristävät määrätietoisesti suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa. Ne ovat johdonmukaista jatkumoa Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan kirjatuille tavoitteille. Politiikkalinjauksissa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että esitykset ovat aidosti toteuttamiskelpoisia.

Maahan muuttaneet ihmiset ovat moninainen joukko erilaisia elämäntarinoita, taustoja ja tavoitteita, eikä heitä tule ajatella yhtenä yhtenäisenä ryhmänä. Suuri osa heistä elää Suomessa aivan tavallista arkea: käy töissä, opiskelee, yrittää, kasvattaa lapsiaan ja rakentaa tulevaisuuttaan siinä missä kuka tahansa meistä.

Kokoomuslaisille on selvää, että kaikki maahanmuutto ei ole Suomella edullista, mutta valikoitu maahanmuutto voi hyvinkin sellaista olla. Valikoivassa maahanmuuttopolitiikassa ei ole kyse ihmisten arvottamisesta taustan perusteella, vaan siitä, että eri maahanmuuton väylien ja sääntöjen vaikutuksia arvioidaan avoimesti. Nykyiset kannustimet eivät kaikilta osin ohjaa maahanmuuttoa tavalla, joka tukisi työllistymistä, onnistunutta kotoutumista ja julkisen talouden kestävyyttä. Tähän haluamme muutoksen.

Suomen on oltava maa, johon kannattaa tulla, asettua ja kotiutua. Tarvitsemme elinvoimaisia yrityksiä, jotka tarjoavat kiinnostavia töitä ja mahdollisuuksia rakentaa uraa. Maahan muuttamisen ja tänne asettumisen pitää olla sujuvaa ja ennakoitavaa. Työnteon ja yrittämisen pitää kannattaa, ja Suomen on pärjättävä kilpailussa kansainvälisistä osaajista.

Suomi on pieni ja syrjäinen kansantalous, pieni kielialue ja ainakin mielikuvatasolla meillä eletään ikuista marraskuuta. Mutta meillä on paljon vahvuuksia: turvallinen arki, hyvä koulutus, toimiva yhteiskunta, korkea luottamus instituutioihin, puhdas luonto ja vahva luottamus ihmisten välillä. Samalla meidän on pidettävä huolta siitä, että Suomi säilyy houkuttelevana kotimaana myös omille kansalaisillemme ja että ulkomailla asuvien suomalaisten paluumuuttoa rohkaistaan.

Kotoutumisen onnistuminen on yksi maahanmuuttopolitiikan tärkeimmistä kysymyksistä. Huonosti onnistunut kotoutuminen vaarantaa yhteiskunnallisen eheyden ja voi johtaa ylisukupolviseen syrjäytymiseen. Kotoutuminen ei lopulta ole hallinnollinen termi vaan tavallista elämää: sitä, että ihminen oppii kielen, löytää työn tai opiskelupaikan, pärjää arjessa ja kokee kuuluvansa tähän yhteiskuntaan. Työttömyyden, pitkäaikaisen sosiaaliturvariippuvuuden ja rikollisuuden kasautumiseen on puututtava ajoissa ja määrätietoisesti.

Ulkomaalaistaustaiset henkilöt ovat selkeästi yliedustettuina työttömyydessä, sosiaaliturvariippuvuudessa sekä rikosten tekijöinä. Liian suuri maahanmuuttajien määrä aiheuttaa ongelmia vastaanottavalle yhteiskunnalle, mutta myös maahanmuuttajille itselleen. Haasteet korostuvat, jos samoista lähtömaista tulevat ihmiset keskittyvät voimakkaasti samoille alueille ja yhteydet muuhun yhteiskuntaan jäävät vähäisiksi. Tällöin myös kielen oppiminen ja kotoutuminen voivat vaikeutua.

Kotoutumisen ongelmat näkyvät myös kouluissa. Kun oppilaiden kielitaidossa ja lähtötasossa on suuria eroja, opetuksen laatu voi kärsiä ja alueellinen eriytyminen voimistua. Suomessa kaikkien koulujen pitää olla niin hyviä, ettei koulushoppailulle synny tarvetta. Jokaisella lapsella on oltava perheen taustasta tai asuinpaikasta riippumatta oikeus laadukkaaseen opetukseen, turvalliseen kouluun ja hyvään tulevaisuuteen.

Suomeen opiskelemaan tulevalta on voitava edellyttää riittäviä taloudellisia edellytyksiä opiskeluun ja elämiseen koko opintojen ajan sekä itselleen että mukanaan tulevalle perheelle. Ammatillisia ja korkeakoulututkintoja on kehitettävä niin, että julkisesti rahoitettu opiskelu antaa riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon. Parhaimmillaan Suomeen tullut opiskelija valmistuu, työllistyy ja jää tänne rakentamaan omaa ja Suomen tulevaisuutta.

Pohjoismainen sosiaaliturva voi muodostaa vääränlaisen vetovoimatekijän. Suomessa täyden sosiaaliturvan piiriin pääsee myös varsin nopeasti. Muissa Pohjoismaissa sosiaaliturvaa on porrastettu maassaoloajan ja työnteon perusteella, ja vastaavaa mallia on syytä kehittää Suomessa. Hyvinvointiyhteiskunnan pitää auttaa silloin, kun apua tarvitaan, mutta samalla kannustaa jokaista kykenevää kohti työtä ja omaa toimeentuloa.

Suomessa ja Euroopan unionissa on viime vuosina tehty useita maahanmuuttopolitiikan uudistuksia. Turvapaikkajärjestelmän ongelmia ovat kuitenkin edelleen pitkät prosessit, uusintahakemukset ja palautusten vaikeudet. Oikeusvaltioon kuuluu, että jokainen saa asiansa oikeudenmukaisesti käsitellyksi, mutta myös ratkaisujen toimeenpano on osa oikeusvaltion ydintä. Toimivan ja inhimillisen järjestelmän pitää pystyä molempiin: suojelua tarvitsevan on saatava turvaa, mutta kielteisen lainvoimaisen päätöksen on myös johdettava sen toimeenpanoon.

Siirtolaisuus ja maahanmuutto ovat rakenteellisia globaaleja ilmiöitä, joita ei pidä yksinkertaistaa. Käytännössä mikään maa ei kuitenkaan voi ottaa rajoituksetta maahanmuuttajia. Kansainvälisen suojelun ytimessä on yksittäinen ihminen ja hänen todellinen suojeluntarpeensa. Järjestelmän pitää pystyä kohdentamaan apu mahdollisimman hyvin niille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Haluamme, että järjestelmä palautetaan alkuperäisen idean mukaiseksi.

Suomen maahanmuuttopolitiikkaa on tarkasteltava kokonaisuutena. On tarpeen löytää keinoja, joilla houkutellaan Suomeen toivottua maahanmuuttoa, mutta samalla vähennetään Suomen kannalta kestämätöntä maahanmuuttoa.

Suomen pitää olla maa, johon voi tulla rakentamaan turvallista arkea, tekemään työtä, kasvattamaan perhettä ja luomaan tulevaisuutta. Samalla meidän on pidettävä kiinni siitä, että yhteiset säännöt koskevat kaikkia ja apu kohdistuu niille, jotka sitä todella tarvitsevat.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä esittää

- Suomi toivottaa ahkerat maahantulijat tervetulleeksi rakentamaan hyvinvointia itselleen ja perheelleen, mutta jokaisen tulijan on sopeuduttava ja tultava osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Maahan tuleva kantaa päävastuun omasta kotoutumisestaan. Tulosyystä riippumatta tulijoiden odotetaan työllistyvän ja kantavan vastuun omasta ja perheensä toimeentulosta.
- Jokaisen tulijan on hyväksyttävä ja kunnioitettava suomalaista elämäntapaa, lainsäädäntöä ja yhteiskuntajärjestystä. Arvomme eivät ole kaupan. Emme hyväksy tyttöjen silpomista, ns. kunniaväkivaltaa tai muita alistavia käytäntöjä. Kokoomus ei neuvottele demokratiasta, tasa-arvosta, yksilönvapaudesta, yhdenvertaisuudesta tai vähemmistöjen oikeuksista. Suomessa asumisen ja tänne asettumisen ehdoton edellytys on näihin arvoihin sitoutuminen. Ellei tulija voi niihin sitoutua, hänen tulee hakeutua johonkin itsellensä paremmin sopivaan yhteiskuntaan.
- Kotoutuminen ja suomalaiseen yhteiskuntaan integroituminen ei silti estä tulijaa säilyttämästä ja toteuttamasta omaa kulttuuriaan, kieltään ja uskontoaan.
- Haluamme edistää Suomen kansantaloutta hyödyttävää maahanmuuttoa ja minimoida nettokontribuutioltaan negatiivista muuttoliikettä. Maahanmuuton volyymi sopeutetaan Suomen tarpeisiin ja kantokykyyn.
- Suomella on oikeus ja velvollisuus päättää itse maahantulon ehdoista ja rajoista. Toimivan järjestelmän edellytys on sen päätösten velvoittavuus: ilman laillista oleskeluoikeutta maassa olevat palautetaan lähtökohtaisesti kotimaahansa tai EU:n ulkopuolelle toteutettaviin palautuskeskuksiin.

Humanitaarinen maahanmuutto

- Turvapaikan hakeminen keskitetään EU:n ulkopuolelle perustettaviin vastaanotto- ja palautuskeskuksiin. Suomeen tullut turvapaikanhakija siirretään keskukseen odottamaan asiansa käsittelyä. Keskukset ovat paikkoja, joissa voi oleskella turvallisesti ja joissa voi parantaa mahdollisen maahanpääsyn edellytyksiä muun muassa opettelemalla kieltä, kouluttautumalla tai todentamalla olemassa olevaa koulutusta.
- Kielteisen päätöksen saaneet tai muilla perusteilla maasta poistettavat siirretään säilöönottokeskusten kautta ensisijaisesti takaisin kotimaahansa, tai jos se ei ole mahdollista, palautuskeskuksiin.
- Perheenyhdistämisen edellytyksiä ja tulorajoja kiristetään. Perheenkokoajan tulee pystyä aidosti huolehtimaan perheen toimeentulosta omalla työllään tai yrittäjyydellään ilman turvautumista sosiaaliturvaan. Lopetetaan sosiaaliturvan laskeminen perheenkokoajan tuloiksi lukuun ottamatta lapsilisää.
- Kiintiöpakolaisten vastaanotosta päätetään vuotuisen kiintiön puitteissa. Nykyisten valintaperusteiden lisäksi valintakriteereissä huomioidaan edellytykset sopeutua suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin.
- Kun ulkomaalaisen oleskelulupa Suomessa päättyy, on henkilön poistuttava maasta tai hänet on siirrettävä säilöönotto- tai palautuskeskukseen.
- Hybridivaikuttamiseen liittyvissä välineellistetyn maahantulon tilanteissa turvapaikkahakemusta ei lähtökohtaisesti oteta vastaan, vaan tulija käännytetään takaisin tulomaahan.

Siirtolaisuus ja opiskelu

- Kokoomuksen eduskuntaryhmä kannattaa valikoivaa maahanmuuttoa. Tämä toteutuu käytännössä esimerkiksi oleskelulupajärjestelmän ehdoilla.
- Suomeen ei haluta sellaisia maahanmuuttajien työmarkkinoita, joilla toimeentulosta tosiasiallisesti vastaa yhteiskunta. Suomeen työhön tulevan on kyettävä elämään omalla työllään. Sosiaaliturva ei saa muodostua piilotetuksi palkkatueksi maahanmuuttajia rekrytoiville yrityksille.
- Lisätään kolmansista maista rekrytoivien yritysten vastuuta tulijan kotoutumisen onnistumisesta, kieliopinnoista ja toimeentulosta.
- Puututaan päättäväisesti työelämän väärinkäytöksiin, kuten epäasiallisiin työehtoihin, hyväksikäyttöön ja ihmiskauppaan.
- Kolmansien maiden opiskelijoiden perheenyhdistämisen ehtoja tiukennetaan luopumalla opiskelijoiden erityisistä perheenyhdistämisen ehdoista.
- Ulkomaisilla opiskelijoilla on oltava riittävät taloudelliset resurssit opinnoista selviämiseen ja Suomessa asumiseen koko koulutuksen ajan.
- Julkisin varoin toteutettavat koulutusohjelmat toteutetaan niin, että ne tuottavat opiskelijalle riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon ammatissa toimimista varten.

Kotoutuminen ja osallisuus

- Jokainen tulija on ensisijaisesti itse vastuussa kotoutumisestaan. Kaikilta maahantulijoilta edellytetään aitoa kotoutumishalukkuutta – väkisin ei voi ketään kotouttaa.
- Työ on parasta kotoutumista. Työn kautta syntyy osallisuutta sekä yhteyksiä muuhun yhteiskuntaan. Kotoutujilla pitää olla mahdollisuus maksuttomaan suomen tai ruotsin kielen opiskeluun myös työelämässä ollessaan.
- Kaikkien maahanmuuttajien odotetaan työllistyvän ja sopeutuvan yhteiskuntaan heidän taustastaan tai maahantulosyystä riippumatta.
- Velvoitetaan työnhakuun ja työpaikan vastaanottamiseen. Työnhakua ja työn vastaanottamista koskevien velvoitteiden on astuttava voimaan välittömästi oleskeluluvan saamisen jälkeen, eivätkä ne saa katketa kotoutumisjaksolla tarjottavien palveluiden ajaksi.
- Kielen oppiminen, työllistyminen, rikoksettomuus ja integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan kertovat onnistuneesta kotoutumisesta. Tulijoiden on sitouduttava tekemään parhaansa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja heiltä tulee sitä myös vaatia. Kotoutumisen ongelmat eivät saa johtaa pysyvään tai ylisukupolviseen syrjäytymiseen.
- Rajataan maksuttomat tulkkipalvelut lähtökohtaisesti kahteen vuoteen maahantulon jälkeen.
- Kouluissa oppilaita tuetaan kielen oppimisessa, jotta he saavat valmiuden opiskeluun, työelämään ja yhteiskunnan jäsenenä toimimiseen.
- Lopetetaan nykyisenlainen S2-opetus ja tuodaan tilalle malli, jossa opetus on lähtökohtaisesti määräaikaista ja jatkuu tukiopetusluontoisena yleisopetuksessa. Luovutaan vieraskielisten oman äidinkielen opetuksen tukemisesta valtion tasolla. Kunnat voivat päättää omien koulujensa kielivalikoimista.
- Maahanmuuttajaäitien kielen oppimiseen, työllistymiseen ja kotoutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota, koska äitien merkitys lasten valmiuksien kehittymisessä on tutkitusti keskeinen. Sukupuolten tasa-arvo on merkittävä suomalaisen yhteiskunnan arvo. Kielten oppiminen ja työllistyminen on jokaisen naisen oikeus.
- Arvioidaan 3-vuotisneuvolassa jokaisen lapsen kielitaito. Mikäli kielitaito ei ole riittävällä tasolla, lapsi ohjataan varhaiskasvatukseen.
- Ehkäistään rinnakkaisyhteiskuntien syntyä Suomeen.

Oleskeluluvat ja kansalaisuus

- Lähtökohtaisesti kaikki oleskeluluvat myönnetään määräaikaisina. Pysyvän oleskeluluvan tai kansalaisuuden saaminen edellyttää osoitettua kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Tässä osatekijöitä ovat omalla työllä toimeen tuleminen, koulutus ja suomen tai ruotsin kielen taitaminen.
- Määräaikaisten oleskelupien perusteita arvioidaan uudelleen niitä jatkettaessa. Määräaikaista oleskelulupaa ei jatketa, jos sen perusteet eivät enää ole voimassa. Tehdään jatkamisen kriteereistä mahdollisimman ennakoitavia ja läpinäkyviä.
- Maahanmuuttajien sosiaaliturvan on kannustettava kotoutumiseen ja työntekoon. Jatkossa oikeus työttömyysturvaan syntyy maahanmuuttajille työn kautta. Työttömyysturvan määrä porrastuisi Suomessa tehdyn työn keston mukaan.

- Vahvistetaan edelleen toimeentulotuen velvoittavuutta. Huolehditaan siitä, että toimeentulotuki kohdistuu vain aidosti työhön kykenemättömille.
- Työnteon kannustavuuden vuoksi tiukennetaan maahanmuuttajien oikeutta takuu- ja kansaneläkkeeseen asumisaikavaatimusta ja muita velvoitteita kiristämällä. Mitä pidempään on asunut muualla kuin Suomessa, sitä pienempi takuu- ja kansaneläkkeen on oltava.
- Oleskelulupaa arvioidaan uudelleen rikoksista annettujen tuomioiden jälkeen. Törkeät rikokset tai toistuva rikoksiin syyllistyminen johtavat oleskeluluvan peruuttamiseen ja maasta karkottamiseen.
- Kehitetään kansalaisuuskoetta, joka tehdään suomeksi tai ruotsiksi.
- Kansalaisuuden saaminen ei ole arkinen hallintopäätös, vaan arvokas tunnustus siitä, että tulija on otettu uuden kotimaansa täysivaltaiseksi kansalaiseksi. Korostetaan saavutusta luomalla sitä juhlistavia käytäntöjä ja seremonioita.

Prosessit ja oikeusturva

- Oikeusvaltiossa jokaisen tulee saada asiansa tehokkaasti ja asianmukaisesti käsitellyksi. Oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta ei kuitenkaan seuraa, että jokainen saa haluamansa ratkaisun.
- Maahan tulevan on aktiivisesti edesautettava asiansa selvittämistä ja esitettävä heti prosessin alussa kaikki olennaiset perusteet oleskelulupaa hakiessaan. Prosessin tahallisen pitkittämisen, virheellisten tietojen antamisen tai muun vilpillisen menettelyn tai välttelyn maahantulon prosesseissa tulee koitua hakijan vahingoksi.
- Rajataan mahdollisuuksia tehdä perusteeton uusintahakemus, kuten keskeisissä verrokkimaissa.
- Ilman laillista perustetta maassa olevan tulee ensisijaisesti itse poistua maasta. Toissijaisesti hänet tulee ilman viivytystä palauttaa lähtömaahansa tai siirtää palautuskeskukseen.
- Laittomasti maassa oleville tarjottavien julkisten palvelujen tulee kohdistua ensisijaisesti maasta poistumiseen tai poistamiseen.
- Kaikkien maahanmuuton prosessien pitää olla ennakoitavia, läpinäkyviä ja tehokkaita. Tässä on syytä hyödyntää esimerkiksi sähköisten menetelmien kehittämistä.
- Työperäisen maahanmuuton lupaprosesseja nopeutetaan ja sujuvoitetaan. Maahanpääsyn kriteerit tehdään avoimiksi, läpinäkyviksi ja ennakoitaviksi, jotta tulijat ja työnantajat eivät joudu kärsimään tarpeettomasta viivytyksestä tai epävarmuudesta.
- Emme salli Suomea käytettävän rikollisuuden, terrorismin tai valtiollisen epävakauttamisen tukialueena tai mahdollistajana. Kehitämme edelleen lainsäädäntöämme ja viranomaisten toimivaltuuksia, jotta pystymme tunnistamaan ja estämään ennalta turvallisuutta vaarantavat ilmiöt.
- Kehitämme oikeusyhteistyötä muiden maiden kanssa niin, että mahdollisimman moni Suomessa vankeusrangaistuksen saanut ulkomaalainen suorittaa tuomionsa ensisijaisesti kotimaassaan tai toissijaisesti palautuskeskuksissa.
- Tuemme EU:n maahanmuuttopaktin toimeenpanoa ja kehittämistä. Tehostamme Euroopan ulkorajojen valvontaa sekä edistämme unionitasoisia toimia lähtömaihin palautuksissa sekä siirtolaisuuden syihin vaikuttamisessa.
- Edistämme maahanmuuttoon liittyvän tietoperustan laajentamista ja faktapohjaista päätöksentekoa.